

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Method) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบลักษณะของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักศึกษามัธยมศึกษาแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 4 ในกรุงเทพมหานคร ระหว่างกลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อกับกลุ่มที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ครอบคลุมเกี่ยวกับภูมิลำเนาทางบ้านส่วนตัว ภูมิลำเนาทางบ้านเศรษฐกิจ ภูมิลำเนาสังคมของครอบครัว และภูมิลำเนาทางการเรียนของนักศึกษามัธยมศึกษา เพื่อใช้สำหรับการเก็บข้อมูล และ ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

สมมุติฐานการวิจัย

จากการศึกษาของ นภคกุล คุ่มประวิติ (2519: 72) ที่ศึกษาความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทย เกี่ยวกับการศึกษาของบุตร โดยเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมของบิดามารดาที่ระดับต่างๆ กัน ผลปรากฏว่า ครอบครัวที่มีระดับสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมปานกลาง มีความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรสูง ส่วนครอบครัวที่มีระดับสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมต่ำ จะมีความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรต่ำ และจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของนักเรียนและผู้ปกครองกับระดับชั้นเรียนในจังหวัดที่มีอัตราการเรียนต่อต่ำ ของ จรฉัตร แก้วกัจจาล (2523: 106) พบว่า องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการเลื่อนชั้นเรียนที่สูงขึ้น คือ การเป็นนักเรียนชาย การมีเชาวน์ปัญญาสูง การไม่เคยขาดเรียนเพื่อช่วยผู้ปกครองทำงาน การไม่เคยหนีเรียน การมีรายได้ในครอบครัวสูงเพียงพอ การที่ผู้ปกครองต้องการให้เรียนในระดับชั้นที่สูง การที่ผู้ปกครองสามารถส่งเสริมให้เรียนในระดับชั้นที่สูง การช่วยทำงานบ้านน้อย และการที่ผู้ปกครองมองเห็นประโยชน์ของการเรียนต่อตัวนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2522: 74) ได้ศึกษาความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา

พบว่า ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับโอกาสทางการศึกษา คือ องค์ประกอบทางครอบครัว ได้แก่ อาชีพที่มีคามาราคาคาทรง การสนับสนุนของบิดามารดา ทัศนะเกี่ยวกับผลการเรียนของลูก อาชีพที่มีคามาราคา จำนวนปีการศึกษาของทีๆ สำหรับองค์ประกอบของตัวเด็กโตแก่ อาชีพที่เด็กอยากทำในอนาคต ทัศนะเกี่ยวกับการเรียนของตัวนักเรียนเอง การไม่มีบุคคลยัดถือ การเรียนวิชาสังคมโตคี่เทศ จำนวนเพื่อนสนิท การพึงวิทยุ

จากงานวิจัยดังกล่าว พอจะสรุปได้ว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อนั้น สามารถแบ่งออกโตเป็น 4 กาน คือ กานส่วนตัว กานสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว กานสภาพสังคมของครอบครัว และกานสภาพการเรียน ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานดังนี้

1. ภูมิหลังกานส่วนตัวของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับความตองการศึกษาคอ
2. ภูมิหลังทางกานเศรษฐกิจของครอบครัวของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับความตองการศึกษาคอ
3. ภูมิหลังทางกานสังคมของครอบครัวของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับความตองการศึกษาคอ
4. ภูมิหลังทางกานการเรียนของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับความตองการศึกษาคอ

ประชากรและการเลือกตัวอย่างประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์จระดับที่ 4 ซึ่งกำลังจะจบการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาคผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์จระดับ 4 ในภาคเรียนสุดท้าย ปีการศึกษา 2528 ในเขตกรุงเทพมหานคร

การเลือกตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ มีวิธีการตามลำดับดังนี้

1. เลือกตัวอย่างประชากรโรงเรียน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ใหโตโรงเรียนในแต่ละเขต ในกรุงเทพมหานคร ให้อัตราส่วน 1 : 5 จึงได้อานวนโรงเรียนที่จะเป็นกลุ่มตัว

อย่าง 25 โรงเรียน ดังนี้

ตารางที่ ๑. จำนวนโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละเขต

เขตการศึกษา	จำนวนโรงเรียนในเขต	จำนวนโรงเรียนกลุ่ม ตัวอย่าง
พระโขนง	10	2
ยานนาวา	8	2
พระนคร	7	2
ป้อมปราบ	7	2
บางกะปิ	6	1
พญาไท	6	1
กุสุม	5	1
บางเขน	5	1
ห้วยขวาง	5	1
บางกอกใหญ่	5	1
ภาษีเจริญ	5	1
บางขุนเทียน	5	1
ธนบุรี	4	1
บางรัก	3	1
ปทุมวัน	3	1
ลาดกระบัง	2	1
บางกอกน้อย	2	1
ราษฎร์บูรณะ	2	1
คลองสาน	2	1
หนองแขม	2	1
มีนบุรี	1	1

2. สุ่มตัวอย่างประชากรนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 4 โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากตัวอย่างประชากรโรงเรียน โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน รวม 25 ห้องเรียน เป็นจำนวนนักเรียน 633 คน แยกเป็น 2 กลุ่ม ตามความต้องการศึกษาต่อและไม่ต้องการศึกษาต่อ ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ต้องการศึกษาต่อและไม่ต้องการศึกษาต่อ

โรงเรียน	จำนวนนักศึกษาผู้ใหญ่		รวม
	ศึกษาต่อ	ไม่ศึกษาต่อ	
วิชาฑูทอง	16	10	26
วัดคลองเตย	13	5	18
วัดสุทธิวราราม	26	2	28
วัดยานนาวา	26	9	35
วัดมหาธาตุ	22	7	29
วัดมกุฏกษัตริยาราม	17	6	23
เทพศิรินทร์	14	3	17
วัดพลับพลาชัย	16	5	21
วัดเทพศิลา	19	10	29
สามเสนวิทยาลัย	23	13	36
วัดจันทรสโมสร	15	6	21
หอวัง	24	13	37
วัดใหม่ช่องลม	16	3	19
ฤทธิณรงค์รอน	21	9	30
วัดวิจิตรการนิมิตร	19	11	30
ราชโอรส	12	5	17

โรงเรียน	จำนวนนักศึกษาผู้ใหญ่		รวม
	ศึกษาคอ	ไม่ศึกษาคอ	
ศึกษานารี	18	12	30
วัดมหาพฤฒาราม	12	3	15
วัดสระบัว	16	4	20
วัดลานบุญ	17	8	25
วัดกุสีตาราม	16	9	25
บางปะกอกวิทยาคม	16	10	26
วัดทองนพคุณ	20	7	27
วัดม่วง	18	9	27
มีนบุรี	12	10	22

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยคำนึงตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเรื่องราวที่เกี่ยวข้องจากตำรา เอกสาร และวิทยานิพนธ์ จากสถาบันการศึกษาต่างๆ รวมทั้งขอคำปรึกษา จากอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ เป็นแนวในการสร้างแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยร่างแบบสอบถามขึ้น 1 ฉบับ ประกอบด้วยคำถามแบบเลือกตอบและแบบปลายเปิด ตามลักษณะตัวแปรที่แบ่งคำถามออกเป็น 4 ลักษณะ คือ

2.1 ถามเกี่ยวกับภูมิหลังด้านส่วนตัวของนักศึกษา อันได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส จุดมุ่งหมายในการเรียน และจุดมุ่งหมายด้านอาชีพ

2.2 ถามเกี่ยวกับภูมิหลังทางเศรษฐกิจของครอบครัวของนักศึกษา อันได้แก่ อาชีพบิดา - มารดา (หรือผู้ปกครอง) รายได้ของบิดา - มารดา (หรือผู้ปกครอง) อาชีพของนักศึกษา รายได้ของนักศึกษา และความมั่นคงด้านการเงินของครอบครัว

2.3 ถามเกี่ยวกับภูมิหลังทางสังคมของครอบครัวของนักศึกษา

อันไคแก่ ฆนาคครอบครว สภาพการสมรสของบิกา - มารคา (หรือผู้ปกครอง) ความคาดหวังของบิกา - มารคา (หรือผู้ปกครอง) เกี่ยวกับการศึกษาของนักศึกษา และความคาดหวังของบิกา - มารคา (หรือผู้ปกครอง) เกี่ยวกับอาชีพของนักศึกษา

2.4 ตามเกี่ยวกับภูมิหลังทางการเรียน อันไคแก่ ผลการไว้ยน การขาดเรียน ผู้ให้การสนับสนุนในการศึกษา การสนับสนุนของบิกา - มารคา (หรือผู้ปกครอง) เกี่ยวกับการศึกษา ความดีของการไครับคำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาต่อ ผู้ให้ค่าปรึกษาเกี่ยวกับการเรียน และความคองการเกี่ยวกับการศึกษาต่อ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นครั้งแรกให้อาจารย์ที่ปรึกษาปรับปรุงแก้ไข ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และไคปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ เพื่อให้ไคขอกระทงที่ครอบคลุมเนื้อหา และภาษาที่ไคสื่อความหมายมีความชัดเจนเป็นที่เข้าใจตรงกัน

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับนักศึกษาผู้ใหญ่ แบบเบ็คเสรีจระกับทที่ 4 จำนวน 22 คน เพื่อตรวจสอบความหมายของภาษาที่ไคใช้ และผู้วิจัยไคทำการปรับปรุงในขอกระทงที่มีปัญหา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำจกหมายขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอรับอนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาผู้ใหญ่ ตามโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 25 โรงเรียน โดยผู้วิจัยเป็นผู้นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูล และขอรับข้อมูลด้วยตนเอง ในระหว่างวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2529 จนถึงวันที่ 12 มีนาคม 2529 ไคแจกแบบสอบถามไปทั้งสิ้น 642 ชุด เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 633 ชุด (ร้อยละ 98.6) เป็นกลุ่มนักศึกษาที่คองการศึกษาคอ 442 ชุด และกลุ่มนักศึกษาที่ไม่คองการศึกษาคอ 191 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลทั้งหมดได้แล้ว จึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. หาการ้อยละของจำนวนนักศึกษาที่ตอบคำถามรายข้อ จำแนกตามตัวแปรย่อยๆ

2. ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรย่อยๆ กับความต้องการศึกษาต่อ และไม่ต้องการศึกษาต่อของนักศึกษา โดยใช้ไคสแควร์ (Chi-Square Test) (Sidney Siegel, , 1956 : P 104 - 105)

$$\text{สูตร } \chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^k \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}} ; df = (r - 1)(k - 1)$$

เมื่อ χ^2 = ค่าสถิติไคสแควร์

O_{ij} = ความถี่ที่ได้จากการสังเกตแถวที่ i สดมภ์ที่ j

E_{ij} = ความถี่ที่ได้จากการคาดหวังแถวที่ i สดมภ์ที่ j

r = แถว

k = สดมภ์

$\sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^k$ = ผลรวมของทุกเซลล์

df = ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

3. ตัวแปรใดที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อ และไม่ต้องการศึกษาต่อของนักศึกษา จะคำนวณหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบคอนทินเจนซี

(Contingency Coefficient; C)

(Sidney Siegel,

1956 : 196 - 197) เพื่อบ่งชี้ระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรนั้นๆ กับความต้องการศึกษาต่อของกลุ่มตัวอย่าง

$$\text{สูตร } C = \sqrt{\frac{\chi^2}{N + \chi^2}}$$

เมื่อ c = ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบคอนทินเยนซี

χ^2 = ค่าสถิติไคสแควร์

N = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างภายในตาราง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย